

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-985 /5124

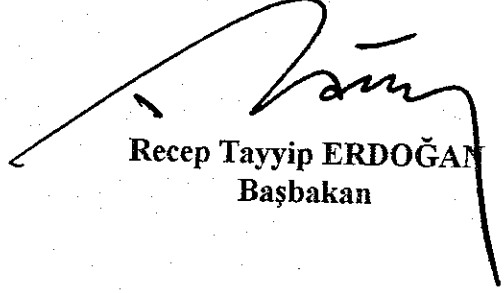
Ankara

02/11/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

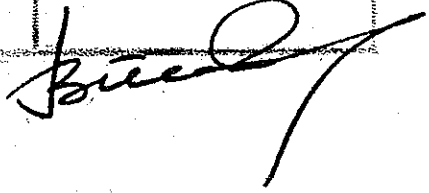
Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 21/10/2004 tarihinde kararlaştırılan "Adalet Uluslararası Erişim Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

- Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
İşin Konu.	Adalet
İşin Türü.	Dışişleri
Tarih	9.11.2004-1/922
İşin Durumu	K.D.B. 15/3

GEREKÇE

25 Ekim 1980 tarihli Adaletle Uluslararası Erişim Hakkında Lahey Sözleşmesi, Türkiye adına 7 Temmuz 2004 tarihinde Lahey'de imzalanmıştır.

Sözleşme, ilke olarak, hukukî, ticarî veya idarî uyuşmazlıklarda, yargı makamlarına başvurmayı kolaylaştırmak, bunun için ülkelerarası adli yardım taleplerinin basit ve hızlı bir yöntemle iletileceği bir sistem kurmak ve bu sistem çerçevesinde yerine getirilen adli yardımların diğer Âkit Devletlerde tanınmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

İşbu Sözleşme, Türkiye'nin de taraf olduğu 1954 tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmenin 17 ilâ 26. maddelerinin yerini almakta olup, adli yardım taleplerinin iletilmesi ve yerine getirilmesinde daha uygulanabilir, basit ve seri kurallar getirmiştir. Bu Sözleşmeyi, 1954 tarihli Hukuk Usulüne Dair Sözleşmeden ayıran başlıca özelliği adli yardım taleplerini ilgili devlete göndermek ve kabul etmek üzere merkezî makamlar tayin edilmesidir. Sözleşme uyarınca yapılacak adli yardım taleplerinin zaman kaybını önlemek için diplomatik kanallardan iletilmesi zorunluluğu kaldırılmakta, talep eden Devletin merkezî makamı doğrudan doğruya diğer Âkit Devlet merkezî makamından aldığı talebi kendi yetkili makamına intikal ettirerek, yerine getirilmesini sağlamaktadır.

1954 tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesinde bir Âkit Devletin mahkemelerinde açılacak davalarda teminat muafiyetini, sadece bu Âkit Devletin vatandaşı veya ikametgâhı bulunan gerçek kişilere tanımaktadır. Bu uygulama, uluslararası sosyo-ekonomik ve ticarî gelişmeler karşısında eksik ve yetersiz kalmıştır. Bu sebeple, 1980 tarihli Uluslararası Adaletle Erişim Hakkında Sözleşmede, teminat muafiyetinin kapsamı genişletilmiş ve tüzel kişiler ile birlikte bir Âkit Devlette mutlak meskeni bulunan kişilerin de teminat muafiyetinden yararlanmaları imkânı getirilmiştir.

Sözleşme düzenlediği konular itibariyle uygulanacak hukuk bakımından herhangi bir kanunlar ihtilâfi kuralı getirmemiştir. Âkit Devletlerin millî hukukları yine geçerliliklerini korumaktadır.

Sözleşme hükümleri iç hukukumuzda, adli yardımın kapsam ve uygulama alanı, adli yardımın şartları, inceleme usul ve esasları ile hukuki sonuçları bakımından getirilen düzenlemelerle uyumluluk göstermektedir.

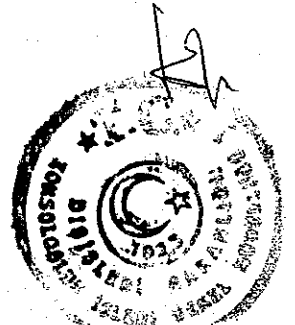
Sözleşme 36 madde halinde düzenlenmiş olup, I. Bölümde yer alan 1 ilâ 13. maddelerinde, adlî yardım taleplerinin iletilmesinde ve yerine getirilmesinde izlenecek usul, merkezî makamların atanması, yetki ve görevleri;

II. Bölümde, yer alan, 14 ilâ 17. maddelerinde, teminattan muafiyet, mahkeme harç ve masraflarının ödenmesi hakkında kararların tenfizi ile tenfiz taleplerinin gönderilme ve incelenme usulleri;

III Bölümde, yer alan, 18. maddede, hukukî ve ticarî konulara ilişkin karar veya resmî sicil kayıt örneklerinin sağlanmasına ilişkin düzenleme,

IV. Bölümde, yer alan, 19. ve 20. maddelerinde, tazyik hapsine ilişkin hükümler ile bir Âkit Devletin mahkemeleri önündeki davalarda tanıklık veya bilirkişilik yapmak üzere çağrılan diğer Âkit Devlet vatandaşı veya mutat meskeni olan kişilerin cezaî dokunulmazlığı ve bu dokunulmazlığın başlayacağı ve sona ereceği süreler,

V. ve VI. Bölümlerde, yer alan, 21 ilâ 36. maddelerinde, Sözleşmenin uygulanması ve yorumu, coğrafi kapsamı, beyan ve çekince ileri sürülmesi ve bunların geri alınması, Sözleşmenin imzalanması, onay, katılım ve kabuller ile yürürlüğe girmesi ve feshi ile ilgili hükümler düzenlenmektedir.

T/ 772

ADALETE ULUSLARARASI ERİŞİM HAKKINDA SÖZLEŞMENİN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI

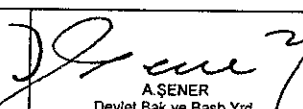

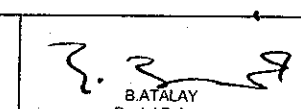
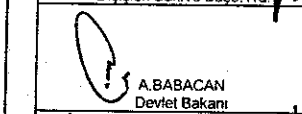
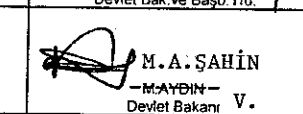

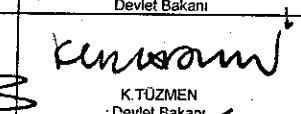
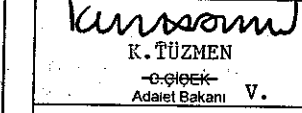
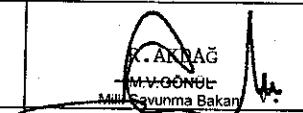

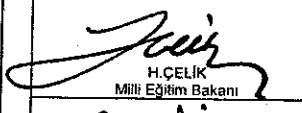

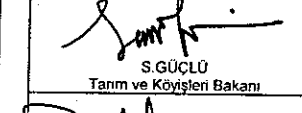
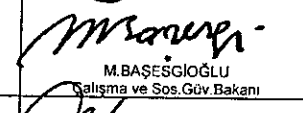

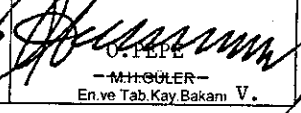
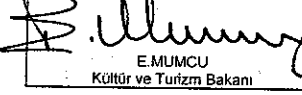

Madde 1- Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı bünyesinde hazırlanarak 25 Ekim 1980 tarihinde imzaya açılan ve Türkiye Cumhuriyeti adına 7 Temmuz 2004 tarihinde imzalanan "Adaletle Uluslararası Erişim Hakkında Sözleşme"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M.A. ŞAHİN -MAYDIN- Devlet Bakanı V.	 G. AKŞİT Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı
 K. TÜZMEN -GİLEK- Adalet Bakanı V.	 K. AKNAĞ -M.V. GÖNÜL- Milli Savunma Bakanı	 Z. ERGELE -A. KETLİ- İçişleri Bakanı V.	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı
 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 Z. ERGELE Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 G. AKŞİT -B. YILDIRIM- Ulaştırma Bakanı V.
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köyşeri Bakanı	 M. BAŞEŞİOĞLU Çalışma ve Sos. Gv. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 O. PEPE -M.H. GÜLER- En. ve Tab. Kay. Bakanı V.
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-985

1536

ADALETE ULUSLARARASI ERİŞİM HAKKINDA SÖZLEŞME

İşbu Sözleşmeyi imza eden Devletler,

Adalete uluslararası erişimi kolaylaştırmak arzusu ile,

Bu konuda bir Sözleşme yapmayı kararlaştırmışlar ve aşağıdaki hükümlerde mutabık kalmışlardır:

BÖLÜM I

ADLÎ YARDIM

Madde 1

Bir Âkit Devletin vatandaşları ile mutat meskeni bir Âkit Devlette bulunan kişiler her bir Âkit Devlette hukukî ve ticarî konulardaki davalardan dolayı bu Devletin vatandaşları ve mutat meskeni bu Devlette bulunan kişilerin tâbi oldukları aynı şartlarla adlî yardıma hak kazanacaklardır.

Kendilerine 1.fıkra hükmü uygulanmayan, ancak davaların açıldığı veya açılacağı bir Âkit Devlette daha önce mutat meskene sahip olanlar, eğer davanın nedeni eski mutat meskenlerinin bulunduğu bu Devlette husule gelmiş ise, 1.fıkra öngörülen şartlarla adlî yardıma hak kazanacaklardır.

İdarî, sosyal ve malî konularda adlî yardımın sağlandığı Devletlerde, bu madde hükümleri, sözü edilen konularda yetkili mahkemelerde açılmış bulunan davalara da uygulanacaktır.

Madde 2

1.madde, başvuruda bulunan kişinin, danışmanın talep edildiği Devlette bulunması kaydıyla hukukî danışmaya da uygulanacaktır.

Madde 3

Her bir Âkit Devlet, bu Sözleşmeye uygun olarak sunulan adlî yardım başvurularını kabul etmek ve işleme koymak üzere bir Merkezî Makam tayin edecektir.

Federal Devletler ile birden fazla hukuk sistemine sahip Devletler birden fazla Merkezî Makam tayin edebilirler. Eğer bir talebin sunulduğu Merkezî Makam bunu yerine getirmeye yetkili değilse, bu talebi aynı Âkit Devlette buna yetkili olan diğer Merkezî Makama iletilecektir.

Madde 4

Her bir Âkit Devlet, adlî yardım başvurularını, talep edilen Devlette yetkili Merkezî Makama iletmek üzere bir veya daha fazla gönderici makam tayin edecektir.

Adlî yardım başvuruları, başka bir makamın müdahalesi olmaksızın, bu Sözleşmeye ekli örneğe uygun bir biçimde iletilecektir.

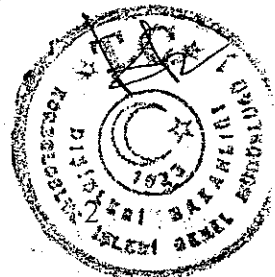
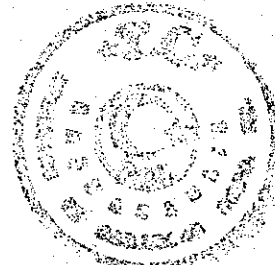
Bu madde, hiçbir suretle bir talebin diplomatik kanallardan gönderilmesine engel teşkil etmeyecektir.

Madde 5

Adlî yardım başvurusunda bulunan, talep edilen Devlette bulunmadığı takdirde talep edilen Devletin yetkili makamına göndermek için kendisine tanınan diğer vasıtalar saklı kalmak üzere, talebini, mutad meskeninin bulunduğu Âkit Devletteki bir gönderici makama sunabilir.

Başvuru, işbu Sözleşmeye ekli örneğe uygun biçimde olacak ve buna, talep eden Devletin, uygun hallerde, ek bilgi veya belgeleri isteme hakkı saklı kalmak üzere, tüm gerekli belgeler eklenecektir.

Bir Âkit Devlet, kendi alıcı Merkezî Makamının diğer vasıtalar veya usullerle sunulan başvuruları kabul edeceğini beyan edebilir.

Madde 6

Gönderici makam, kendi bilgisi dahilindeki başvurunun değerlendirilmesi için gerekli tüm bilgi ve belgelerin başvuruya eklenmesini teminen başvuruda bulunana yardım edecektir. Bu makam, şekil şartlarının yerine getirilmesini sağlayacaktır.

Gönderen makam, başvurunun açıkça hukukî dayanaktan yoksun olduğunu görürse, başvuruyu iletmeyi reddedebilir.

Bu makam, gerektiğinde, belgelerin ücretsiz çevirisi için başvuruda bulunana yardım edecektir.

Bu makam, talep edilen Devletteki alıcı Merkezî Makamdan gelen tamamlayıcı bilgi taleplerine cevap verecektir.

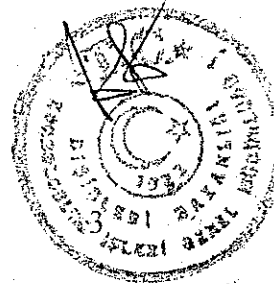
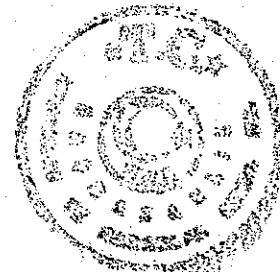
Madde 7

Başvuru, destekleyici belgeler ve ek bilgi taleplerine cevap teşkil eden her türlü yazışmalar, talep edilen Devletin resmî dilinde veya resmî dillerinden birinde düzenlenecek veya söz konusu belgeler bu dillerden birindeki tercümesini içerecektir.

Ancak, talep edilen Devletin dilinde bir tercümenin talep eden Devlette elde edilmesi mümkün olmadığı takdirde, talep edilen Devlet İngilizce veya Fransızca olarak düzenlenmiş belgeleri veyahut bu dillerden birinde yapılmış çevirileri eklenmiş olan belgeleri kabul edecektir.

Alıcı Merkezî Makamdan gelen yazışmalar, talep edilen Devletin resmî dilinde veya resmî dillerinden birinde veya İngilizce veyahut Fransızca olarak düzenlenebilir. Bununla birlikte, gönderici makam tarafından talebin İngilizce veya Fransızca veyahut bu dillerden birinde yapılmış birer tercümesi ekli olarak iletilmiş olması hâlinde, alıcı Merkezî Makamdan gelen yazışmalar da bu dillerden birinde olacaktır.

Önceki fıkraların uygulanmasından doğan çeviri masrafları, talep edilen Devlette yapılan çeviriler bir geri ödeme talebine konu olmaksızın, talep eden Devlet tarafından karşılanacaktır.

Madde 8

Alıcı Merkezî Makam, başvuruyu karara bağlayacak veya talep edilen Devletteki yetkili makam tarafından karara bağlanması için gerekli önlemleri alacaktır.

Alıcı Merkezî Makam tamamlayıcı bilgi taleplerini gönderici makama iletecek talebin incelenmesi ile ilgili güçlüklerden ve alınan karardan bu makama haberdar edecektir.

Madde 9

Adli yardım başvurusunda bulunan, bir Âkit Devlette sakin olmadığı takdirde, talep edilen Devletin yetkili makamına başvurusunu, iletebileceği diğer yollardan ayrık olarak, konsolosluk vasıtasıyla da iletebilir.

Bir Âkit Devlet, alıcı Merkezî Makamının diğer vasıtalar veya usullerle iletilen başvuruları da kabul edeceğini beyan edebilir.

Madde 10

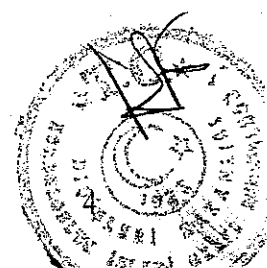
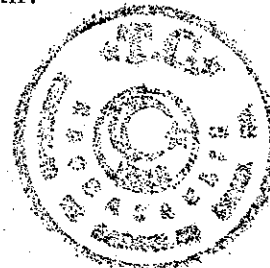
Bu bölüm uyarınca gönderilen belgelerin tamamı resmî onaydan veya her türlü benzeri formalitelerden muaf olacaktır.

Madde 11

Bu bölüm uyarınca adli yardım başvurularının iletilmesi, alınması veya karara bağlanması için hiçbir masraf tahakkuk ettirilemez.

Madde 12

Adli yardım başvuruları en seri şekilde ele alınacaktır.

Madde 13

1. madde uyarınca adli yardıma hak kazanılması durumunda, adli yardımdan yararlanan kişinin yardıma konu davasıyla ilgili belgelerin diğer bir Âkit Devlette tebliği için, tebligatın yerine getirilme usulü ne olursa olsun, herhangi bir masraf tahakkuk ettirilmeyecektir. Aynı kural, bilirkişilere ve tercümanlara ödenen ücretler hariç olmak üzere, istinabe talepleri ve sosyal durum araştırma raporları için de uygulanacaktır.

Bir Âkit Devletteki davalar için bir kimsenin 1. madde uyarınca adli yardımdan yararlandığı ve bu davalara ilişkin olarak bir karar verildiği takdirde, bu kişi, anılan kararın tanınmasını veya tenfizini sağlamak istediği diğer bir Âkit Devlette de, mali durumu hakkında yeni bir inceleme yapılmaksızın, adli yardıma hak kazanacaktır.

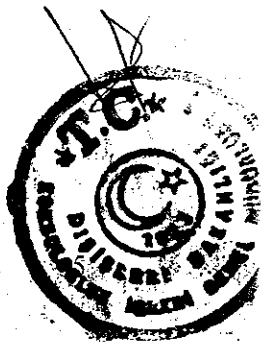
BÖLÜM II

MASRAFLAR İÇİN TEMİNAT VE MASRAFLARA DAİR KARARLARIN TENFİZ EDİLEBİLİRLİĞİ

Madde 14

Bir Âkit Devlette mutat meskeni olup, diğer bir Âkit Devletin mahkemelerinde açılmış davalarda, davacı veya müdahil olarak bulunan kişilerden (tüzel kişiler de dahil), sırf yabancı uyruklu olmaları veya davaların açıldığı Devlette ikamet etmemeleri ya da mutat meskenlerinin olmamaları sebebiyle her ne isim altında olursa olsun herhangi bir teminat, kefalet ya da depozito istenemez.

Aynı kural, mahkeme masraflarına karşı teminat olarak davacı veya müdahilden istenen her türlü ödeme için de uygulanacaktır.

Madde 15

Âkit Devletlerin birinde, 14.madde veya davaların açılmış olduğu Devletin kanunları gereğince teminat, kefalet, depotizo veya ücret ödenmesi şartlarından muaf tutulmuş olan bir kişi aleyhinde verilen dava harç ve masrafların ödenmesine ilişkin bir karar, bu karardan yararlanmaya hak kazanan kişinin başvurusu üzerine, diğer bir Âkit Devlette hiçbir masraf talep edilmeksizin tenfiz edilecektir.

Madde 16

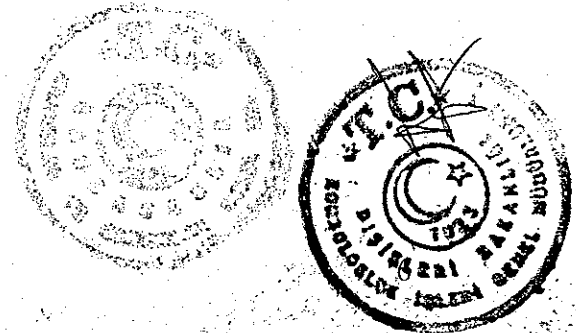
Her bir Âkit Devlet, 15.maddenin uygulanmasına yönelik olarak, kararların tenfizine dair başvuruların, talep edilen Devletteki uygun Merkezî Makama iletmek üzere bir veya birden fazla gönderici makam tayin edecektir.

Her bir Âkit Devlet söz konusu başvuruları kabul etmek ve bu başvurular hakkında nihâî bir karara ulaşılmamasını sağlamak için uygun önlemleri almak üzere bir Merkezî Makam tayin edecektir.

Federal Devletler ile birden fazla hukuk sistemlerine sahip Devletler, birden fazla Merkezî Makam tayin edebilir. Bir başvurunun sunulduğu Merkezî Makam eğer bunu yerine getirmeye yetkili değilse, başvuruyu, talep edilen Devlette yerine getirmeye yetkili olan diğer Merkezî Makama iletacaktır.

Bu madde uyarınca yapılan başvurular, bir başvurunun diplomatik yollardan iletilmesi keyfiyeti saklı kalmak şartıyla, diğer bir makamın müdahalesi olmaksızın iletilecektir.

Bu madde, hiçbir suretle karardan yararlanmaya hak kazanan kişinin doğrudan başvuruda bulunmasına, talep edilen devlet, bu şekilde yapılmış başvuruları kabul etmeyeceği hususunda beyanda bulunmadıkça, engel teşkil etmeyecektir.

Madde 17

15.madde uyarınca her başvuruya aşağıdaki belgeler eklenecektir:

- a) Kararın, tarafların isim ve sıfatları ile harç ve masrafların ödenmesi hükmünü gösteren ilgili kısmının onaylı bir örneği;
- b) Kararın verildiği menşe Devlette artık olağan kanun yollarının tüketildiğini ve bu Devlette icra edilebilir olduğunu kazandığını kanıtlayan gerekli her türlü belge;
- c) Yukarıda sözü geçen belgeler, eğer talep edilen Devletin dilinde değilse, bunların söz konusu dilde yapılan doğruluğu onaylanmış tercümeleri.

Başvuru, bir duruşma yapılmaksızın karara bağlanacak ve talep edilen Devletteki yetkili makam, gerekli belgelerin ibraz edilip edilmediğini incelemekle yetinecektir. Başvuruda bulunanın istemesi halinde, bu makam dava harç ve masrafları olarak kabul edilecek tasdik, tercüme ve onay masraflarının miktarını tespit edecektir. Hiçbir resmî tasdik veya benzeri formaliteler istenemez.

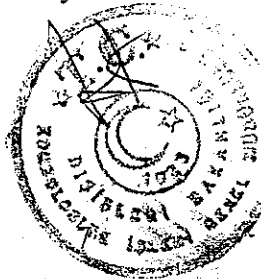
Talep edilen Devlet hukukuna uyarınca yapılabilecek olanlar dışında, yetkili makamın kararına karşı kanun yoluna başvurma hakkı bulunmayacaktır.

BÖLÜM III

KARARLARIN VE KAYITLARIN ÖRNEKLERİ

Madde 18

Bir Âkit Devletin vatandaşları ile bir Âkit Devlette mutat meskeni bulunan kişiler diğer bir Âkit Devlette, bu Devletin vatandaşları ile aynı ölçü ve şartlarla, hukukî ve ticarî konulara ilişkin kararların ve resmî sicil kayıtlarının örneklerini veya özetlerini elde edebilirler ve gerektiğinde bu belgeleri onaylı olarak alabilirler.

BÖLÜM IV

HAPSEN TAZYİK VE MUAFİYET

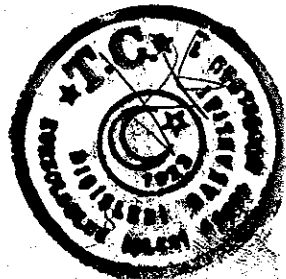
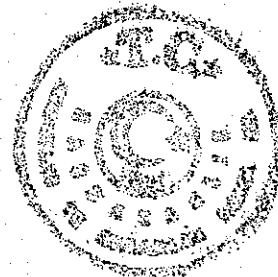
Madde 19

Tutuklama ve gözaltına alma, ister bir icra aracı, ister sadece önleyici bir tedbir olarak uygulanmış olsun, hukukî veya ticarî konularda tutuklayan ve gözaltına alan Devletin vatandaşlarına karşı uygulanmadığı hâllerde, bir Âkit Devletin vatandaşlarına veya bir Âkit Devlette mutat meskeni bulunan kişilere karşı da uygulanmayacaktır. Böyle bir Devlette mutat meskeni bulunan bir vatandaşın tutuklama veya gözaltının kaldırılmasını sağlamak için öne sürebileceği bir olgu, bu olgu yabancı ülkede gerçekleşmiş olsa dahi, bir Âkit Devletin bir vatandaşı veya bir Âkit Devlette mutat meskeni bulunan bir kimse yönünden de aynı sonucu meydana getirebilecektir.

Madde 20

Bir Âkit Devletin vatandaşı olan veya bu Devlette mutat meskeni bulunan ve başka bir Âkit Devletin mahkemeleri tarafından veya mahkemelerinin izniyle bir tarafın daveti üzerine, söz konusu Devlette açılan davalarda tanık veya bilirkişi olarak bulunmak üzere ismen çağrılan bir kimse, söz konusu Devlete gelmeden önce bu Devletin topraklarında daha önce meydana gelmiş bir eylem veya mahkûmiyetten dolayı kovuşturulamaz veya tutuklanamaz veya herhangi bir şekilde kişisel özgürlüğünün kısıtlanmasına maruz bırakılamaz.

Bir önceki fıkrada öngörülen dokunulmazlık, tanık veya bilirkişinin dinlenmesi için tespit edilen tarihten yedi gün önce başlayacak ve tanık veya bilirkişinin hazır bulunmasının artık gerekli olmadığı hususunun adli makamlar tarafından kendisine bildirildiği tarihten itibaren 7 gün içinde terketme olanağına rağmen ülkede kaldığında veya terkettikten sonra kendi arzusu ile döndüğü sona erecektir.

BÖLÜM V

GENEL HÜKÜMLER

Madde 21

22. madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Sözleşmenin hiçbir hükmü Sözleşmede öngörülen konular bakımından, bir Âkit Devletin kanunlarına göre veya katılmış olduğu veya katılacağı diğer bir sözleşme uyarınca bir kişiye tanınabilen her türlü hakları sınırlayacak biçimde yorumlanmayacaktır.

Madde 22

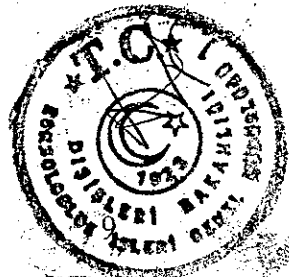
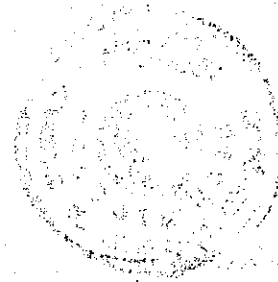
İşbu Sözleşmeye taraf olup, ayrıca 17 Temmuz 1905 ve 1 Mart 1954 tarihlerinde Lahey'de imzalanan Hukuk Usulüne Dair Sözleşme'lerden birine veya her ikisine de katılmış bulunan Taraflar arasında, İşbu Sözleşmenin 28. maddenin 2. fıkrasının (c) bendinde öngörülen çekince konulmuş olsa dahi, işbu Sözleşme, 1905 tarihli Sözleşmenin 17 ilâ 24. maddelerinin yahut 1954 tarihli Sözleşmenin 17 ilâ 26. maddelerinin yerini alacaktır.

Madde 23

Taraflar arasında 1905 ve 1954 tarihli Sözleşmelerine ek anlaşmalar, Taraflarca aksi kararlaştırılmış olmadıkça, işbu Sözleşmeyle bağdaştıkları ölçüde eşit olarak uygulanabilir addedilecektir.

Madde 24

Bir Âkit Devlet, kendi merkezî makamına gönderilecek belgelerin 7. ve 17. maddelerde belirtilmiş olan dillerin dışında hangi dil veya dillerde düzenlenebileceğini ve tercüme edilebileceğini bir beyan ile belirleyebilir.

Madde 25

Birden fazla resmî dili bulunan ve iç mevzuatında yer alan sebeplerden dolayı 7. ve 17. maddelerde belirtilen dillerden birinde düzenlenmiş belgeleri ülkesinin tümünde kabul edemeyen bir Âkit Devlet, ülkesinin belirli kısımlarına sunulmak üzere, bu tür belgelerin veya onların tercümelerinin hangi dilde düzenleneceğini beyanda bulunmak suretiyle belirtecektir.

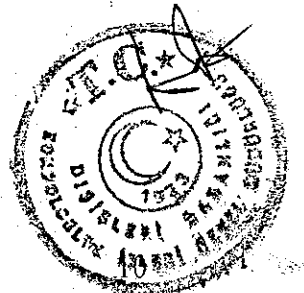
Madde 26

Bir Âkit Devlet, eğer işbu Sözleşmede düzenlenen konularla ilgili olarak farklı hukuk sistemlerinin uygulanabildiği iki veya daha fazla ayrı ülkesel birimlere sahipse, imza, onay, kabul, tasvip veya katılma sırasında, bu Sözleşmenin tüm toprak birimlerini veya sadece bunlardan birini veya daha fazlasını kapsamına alacağını beyan edebilir ve herhangi bir zamanda başka bir beyanda bulunarak, söz konusu beyanda değişiklik yapabilir.

Böyle bir beyan Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığına bildirilecek ve Sözleşmenin uygulama alanına giren toprak birimleri açıkça belirtilecektir.

Madde 27

Bir Âkit Devletin, yürütme, yargı ve yasama yetkilerinin, bu Devlet içindeki merkezî ve diğer makamlar arasında paylaşıldığı bir hükümet sistemine sahip olması hâlinde, işbu Sözleşmenin imzalanması veya onaylanması, kabulü veya tasvibi veya Sözleşmeye katılması veyahut 26. maddeye göre beyanda bulunması, o Devlet içindeki iç yetki dağılımı açısından hiç bir sonuç meydana getirmeyecektir.

Madde 28

Bir Âkit Devlet, imza, onay, kabul, tasvip veya katılma sırasında, bir Âkit Devletin vatandaşı olmayan, ancak mutata meskenleri çekince koyan Devletten başka bir Âkit Devlette bulunan veyahut daha önce mutata meskeni çekince koyan Devlette bulunan kişiler bakımından, eğer, çekince koyan Devlet ile adli yardım başvurusunda bulunanların vatandaşı oldukları devlet arasında karşılıklılık anlaşması yok ise, 1. maddenin uygulamasını kapsam dışında bırakma hakkını saklı tutabilir.

Bir Âkit Devlet, imza, onay, kabul, tasvip veya katılma sırasında aşağıdaki hükümleri uygulama dışında bırakma hakkını saklı tutabilir:

- a) 7. maddenin 2. fıkrası uyarınca İngilizce veya Fransızca veya her iki dilin birlikte kullanılmasını;
- b) 13. maddenin 2. fıkrasının uygulanmasını;
- c) II. Bölümün uygulanmasını;
- d) 20. maddenin uygulanmasını.

Bir Devlet:

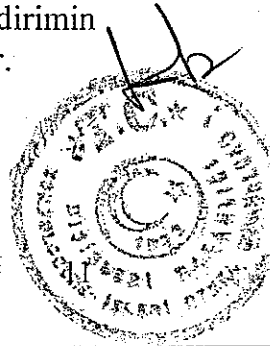
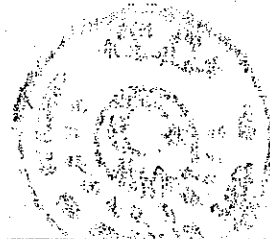
e) Bu maddenin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca İngilizce ve Fransızca'nın birlikte kullanılmasını uygulama dışında bırakan bir çekince ileri sürdüğü takdirde, bundan etkilenen diğer bir Devlet aynı kuralı çekince koyan Devlete karşı uygulayabilir;

f) Bu maddenin 2. fıkrasının (b) bendi uyarınca bir çekince ileri sürdüğü takdirde, diğer bir Devlet, çekince koyan Devletin vatandaşlarına veya bu Devlette mutata meskeni bulunan kişilere 13. maddenin 2. fıkrasını uygulamayı reddedebilir;

g) Bu maddenin 2. fıkrasının (c) bendi uyarınca bir çekince ileri sürdüğü takdirde, diğer bir Devlet, çekince koyan Devletin vatandaşlarına veya bu Devlette mutata meskeni bulunan kişilere II. Bölümü uygulamayı reddedebilir.

Başka hiçbir çekince konulmasına izin verilmeyecektir.

Bir Âkit Devlet koymuş olduğu bir çekinceyi her zaman geri alabilir. Geri alma Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir. Çekince bildirim yapıldığından sonraki üçüncü ayın birinci gününde geçerliliğini kaybedecektir.

Madde 29

Her Âkit Devlet, onay veya katılma belgesinin tevdiî sırasında veya daha sonraki bir tarihte, 3., 4. ve 16. maddelere uygun olarak tayin edilen makamları Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığına bildirecektir.

Her Âkit Devlet gerektiğinde, aşağıdaki hususları aynı şekilde Bakanlığa bildirecektir:

- a) 5., 9., 16., 24., 25., 26 ve 33. maddelerde öngörülen beyanları;
- b) Yukarıda değinilen tayin ve beyanlara ilişkin herhangi bir değişiklik veya geri almaları;
- c) Herhangi bir çekincenin geri alınmasını.

Madde 30

İşbu Sözleşmeye ekli örnek formlar, Lahey Konferansı Genel Sekreteri tarafından bütün Âkit Devletler ile Üye Devletler davet edilmek suretiyle toplanacak bir Özel Komisyon kararı ile değiştirilebilir. Formlarda değişiklik yapılması önerisine ilişkin bildirim toplantı gündemine dahil edilecektir.

Özel Komisyonunda hazır bulunan ve oylamaya katılan Âkit Devletlerin çoğunluğu ile kabul edilen değişiklikler, bütün Âkit devletler için, Genel Sekreter tarafından tebliğ edildiği tarihten sonraki yedinci ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

2. fıkrada öngörülen süre zarfında, bir Âkit Devlet, Hollanda Dışişleri Bakanlığına yazılı bildirimde bulunmak suretiyle değişiklik bakımından bir çekince ileri sürebilir. Böyle bir çekince koyan bir Taraf, çekince geri alınıncaya kadar, söz konusu değişiklik yönünden işbu Sözleşmenin Tarafı olmayan bir Devlet olarak addedilecektir.

BÖLÜM VI

NIHAİ HÜKÜMLER

Madde 31

Sözleşme, Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansına Ondördüncü Oturumu sırasında, üye bulunan Devletler ile, Sözleşmenin hazırlanmasına katılmak üzere davet edilen üye olmayan Devletlerin imzasına açıktır.

Sözleşme, onaylanacak, kabul edilecek veya tasvip edilecek ve onay, kabul veya tasvip belgeleri Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığına tevdi edilecektir.

Madde 32

Başka bir Devlet Sözleşmeye katılabilir.

Katılma belgesi Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığına tevdi edilecektir.

Bu katılma sadece 36. maddenin 2. bendinde belirtilen bildirim alınmasından itibaren on iki ay içinde katılıma itiraz etmemiş Devletler ile katılan Devlet arasındaki ilişkiler bakımından geçerli olacaktır. Böyle bir itiraz, bir katılmadan sonra Sözleşmeyi onaylamaları, kabul etmeleri veya tasvipleri sırasında üye Devletler tarafından da yapılabilir. Bu yöndeki bir itiraz Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Madde 33

Herhangi bir Devlet, imza, onay, kabul, tasvip veya katılma sırasında, Sözleşmenin, uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu toprakların tümünü veya bunlardan bir veya daha fazlasını kapsamına alacağını beyan edebilir. Böyle bir beyan, Sözleşmenin o Devlette yürürlüğe girdiği anda geçerlilik kazanacaktır.

Bu beyanın yanı sıra daha sonra bu nitelikte yapılacak bir kapsam genişletme de Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Madde 34

İşbu Sözleşme, 31. ve 32. maddelerde belirtilen üçüncü onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdiinden sonraki üçüncü ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

Bundan sonra Sözleşme;

(1) Bu Sözleşmeyi sonradan onaylayan, kabul eden, tasvip eden veya katılan her bir Devlet için, onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdiinden sonraki üçüncü ayın birinci gününde;

(2) 26. veya 33. maddeye uygun olarak Sözleşmenin kapsamına alınan bir ülke veya toprak birimi için, söz konusu maddelerde belirtilen bildirim yapılmasından sonraki üçüncü ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

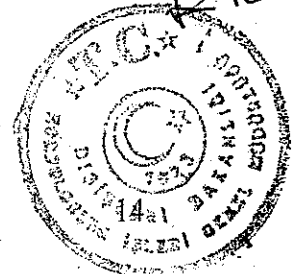
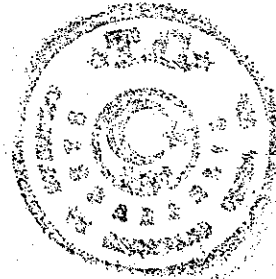
Madde 35

İşbu Sözleşme, sonradan onaylayan, kabul eden, tasvip eden veya katılan Devletler için dahi, 34. maddenin birinci fıkrasına göre, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl yürürlükte kalacaktır.

Sözleşme, fesih ihbarı vaki olmadıkça, her beş yılda bir zımnen yenilenmiş olacaktır.

Fesih ihbarı, beş yıllık sürenin sona ermesinden en az altı ay önce Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir. Fesih, Sözleşmenin uygulandığı topraklar veya toprak birimlerinin bir kısmıyla sınırlı tutulabilir.

Fesih, sadece bunu bildiren Devlet yönünden geçerli olacaktır. Sözleşme, diğer Âkit Devletler için yürürlükte kalacaktır.

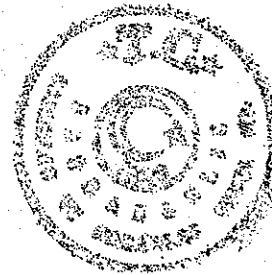
Madde 36

Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığı Konferans Üyesi Devletler ile 32. maddeye göre katılan Devletlere aşağıdaki hususları bildirecektir:

- (1) 31. maddede belirtilen imza ve onayları, kabul ve tasvipleri;
- (2) 32. maddede belirtilen katılma ve itirazları;
- (3) 34. maddeye göre Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarihi;
- (4) 26. ve 33. maddelerde belirtilen beyanları;
- (5) 28. ve 30. maddelerde belirtilen çekinceler ve geri alınmaları;
- (6) 29. madde uyarınca yapılan bildirimleri;
- (7) 35. maddede belirtilen fesihleri.

Bunu teyiden, usulüne uygun olarak yetkili kılınmış aşağıdaki imza sahipleri işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

25 Ekim 1980'de ikisi de aynı derecede geçerli olmak üzere İngilizce ve Fransızca dillerinde ve tek bir nüsha halinde yapılmış olup, bu nüsha Hollanda Hükümetinin arşivlerine tevdi olunacak ve onaylı bir örneği Ondördüncü Oturumunda Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansının Üyesi olan Devletler ile bu Oturumda işbu Sözleşmenin hazırlanmasına katılmış olan diğer Devletlerin her birine diplomatik kanaldan gönderilecektir.

SÖZLEŞME EKI

ADLİ YARDIM TALEP FORMU

Lahey'de 25 Ekim 1980 tarihinde imzalanan
Uluslararası Adalete Erişim Hakkında Sözleşme

Gönderen makamın unvan ve adresi

Alıcı Merkezî Makamın adresi

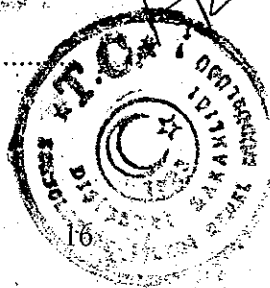
Aşağıda imzası bulunan gönderen makam, yukarıda sözü edilen Sözleşmenin I. Kısımına uygun olarak ilişikteki adli yardım talebini ve eklerini (talepte bulunanın malî durumuna ilişkin beyan) alıcı Merkezî Makama iletmekten onur duyar.

Eğer mevcutsa, başvuru ve beyana ilişkin hususlar:

Eğer mevcutsa, diğer hususlar:

Yer adı:, Tarih:

İmza ve/veya mühür

SÖZLEŞMEYE EK Lİ FORM

ADLİ YARDIM TALEBİ

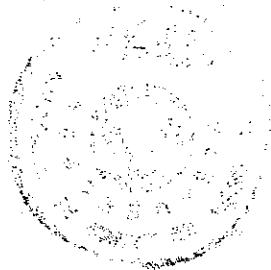
Lahey'de 25 Ekim 1980 tarihinde imzalanan
Uluslararası Adalete Erişim Hakkında Sözleşme

1. Adli yardım talebinde bulunanın isim ve adresi
2. Davanın açılmış olduğu veya açılacağı mahkeme (eğer biliniyorsa)
3. a) Uygulanabildiği hallerde, davaların konusu; talebin miktarı
b) Uygulanabildiği hallerde, açılan veya açılması düşünülen davalarla ilgili dayanak belgelerin listesi*
c) Karşı tarafın isim ve adresi*
4. Talebin acil olarak incelenmesini gerektiren, talepte bulunan için hukukî sonuçları haiz bir tarih veya süre*
5. İlgili diğer bilgiler*

6. Yer adı:..... Tarih:.....

7. Talepte bulunanın imzası

*Lüzumsuz yerleri çiziniz

Adli Yardım talebinin eki

Talepte bulunanın mali durumuna ilişkin beyan

I. Kişisel durum

8. soyadı (eğer mevcutsa bekârlık soyadı)

9. isim

10. doğum yeri ve tarihi

11. uyrukluk

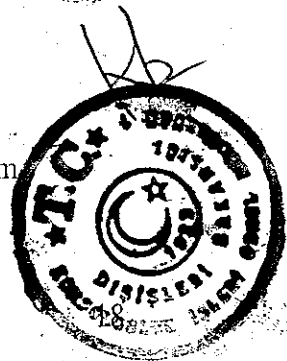
12. a) mutat ikametgâh (ikametgâhın başladığı tarih)

b) önceki mutat ikâmetgâh (ikametgâhın başladığı ve sona erdiği tarih)

13. medenî durum (bekar, evli, dul, boşanmış, ayrılmış)

14. eşin adı ve soyadı

15. talepte bulunanın bakmakla yükümlü çocukların adları, soyadları ve doğum tarihleri

16. talepte bulunanın bakmakla yükümlü olduğu diğer kişiler

17. ailevî durumla ilgili tamamlayıcı bilgiler

II. Malî durum

18. meslek

19. işverenin veya işyerinin ad ve adresi

20. talepte bulunanın, eşinin, talep edenin bakmakla yükümlü olduğu kişilerin geliri

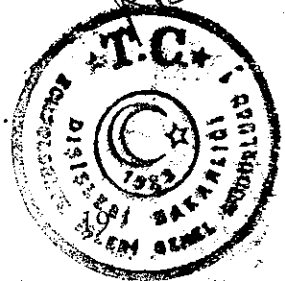
a) maaş
(aynî ödemeler dahil)

b) emeklilik aylıkları, malûllük maaş aylıkları,
nafakalar, ödenekler, senelik iratlar

c) işsizlik yardımları

d) ücrete tâbi olmayan işlerden
elde edilen gelirler

e) sermaye ve tahvil gelirleri

f) taşınmaz mallardan elde edilen gelirler

.....

g) diğer gelir kaynakları

.....

21. talepte bulunanın, eşinin, talepte bulunanın bakmakla yükümlü olduğu kişilerin taşınmaz mal varlığı

(lütfen kıymetini ve borçlarını belirtiniz)

.....

22. talepte bulunanın, eşinin, talepte bulunanın bakmakla yükümlü olduğu kişilerin diğer mal varlıkları

(tahviller, kâr ortaklığı, alacaklar, banka hesapları, ticarî sermaye v.s.)

.....

23. talepte bulunanın, eşinin, talepte bulunanın bakmakla yükümlü olduğu kişilerin borçları ve diğer malî yükümlülükleri

a) a) ödünçler
(niteliği, ödenmesi gereken miktarı aylık, yıllık geri ödemeleri belirtiniz)

.....

b) b) nafaka yükümlülükleri
(aylık ödemeleri belirtiniz)

.....

c) ev kirası
(ısıtma, elektrik, gaz ve su
dahil)

d) diğer periyodik yükümlülükler

24. bir önceki yıla ait gelir vergisi ve sosyal güvenlik yardımları

25. talepte bulunana ait hususlar

26. uygulanabildiği hallerde dayanak belgelerin listesi

27. Aşağıda imzası bulunan, kanunda yalan beyanda bulunma için öngörülen cezalardan tamamen haberdar olarak yukarıdaki beyanların tam ve doğru olduğunu bildirir.

28. Düzenlendiği yer:....., 29.Tarih:.....

30. (Talepte bulunanın imzası).....

